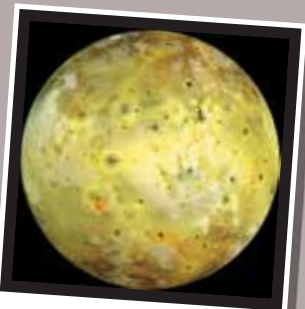

مشتری چهار ماهه

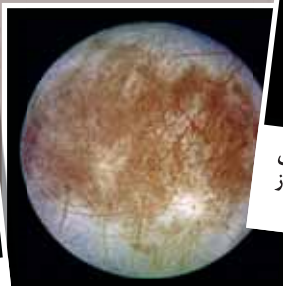
سیاره مشتری در آسمان مثل یک ستاره پر نور دیده می‌شود. اما اگر با تلسکوپ آن را رصد کنیم، می‌توانیم عوارض سطحی آن را هم ببینیم. علاوه بر این، از پشت تلسکوپ همیشه چهار نقطه نورانی کوچک در کنار مشتری دیده می‌شود. این نقطه‌های نورانی بزرگ‌ترین قمرهای مشتری هستند که با نام «اقمار گالیله‌ای» شناخته می‌شوند. گالیله اولین کسی بود که با تلسکوپ دست‌سازش این قمرها را رصد کرد.

سطح آیو در تصویر شبیه به پیتزاست و به همین خاطر به قمر پیتزایی معروف است!

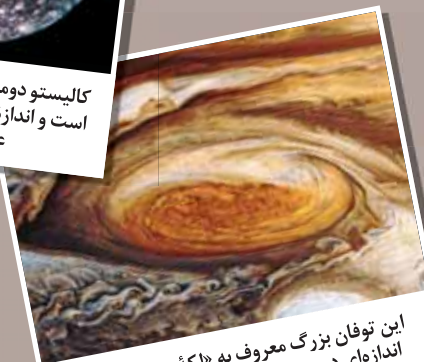
گائیمد بزرگ‌ترین قمر در منظومه شمسی است و قطر آن حتی از سیاره عطارد هم بزرگ‌تر است.

سطح اروپا با لایه نازکی از یخ پوشیده شده است. به همین دلیل زیر این سطح، هنوز هم یکی از گزینه‌های دانشمندان برای کشف حیات فرازمینی است. البته نه به صورت موجودات سبز رنگ ترسناک! بلکه شاید به شکل موجودات تک‌سلولی و میکروبی.

کالیستو دومین قمر بزرگ مشتری است و اندازه آن کمی کوچک‌تر از عطارد است.

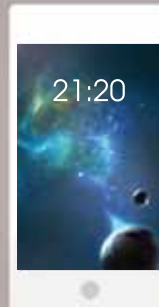
این توفان بزرگ معروف به «لکه سرخ بزرگ» قرن‌هاست که با تلسکوپ دیده می‌شود. جو ضخیم مشتری از هیدروژن و هلیوم تشکیل شده و وجود توفان‌های عظیم روی آن طبیعی است.

قدر ظاهری

هر یک از ستارگان با روشنایی متفاوتی در آسمان دیده می‌شوند. بعضی پرنور و بعضی کم‌نورند. منجمان برای سنجش روشنایی ستارگان نسبت به هم، از واحدی به نام «قدر ظاهری» استفاده می‌کنند. قدر ظاهری عددی است که به میزان نور هر جرم آسمانی نسبت داده می‌شود. هر قدر این عدد کمتر باشد، آن جرم در آسمان پرنورتر است. مثلاً قدر ظاهری ماه کامل ۱۲/۷- و قدر ظاهری ستاره «قلب الاسد» ۱/۴ است. یعنی کره ماه از این ستاره پر نورتر دیده می‌شود. البته در واقع قلب الاسد ستاره‌ای است که درخشندگی بسیار بیشتری نسبت به ماه و حتی خورشید دارد! اما به علت دور بودن از زمین، کم‌نورتر دیده می‌شود. چشم انسان در تاریکی کامل می‌تواند حداکثر ستاره‌هایی تا قدر ظاهری ۶/۵ را ببیند و ستارگان کم‌نورتر بدون ابزار نجومی مثل تلسکوپ قابل دیدن نیستند.

عبدالرحمن صوفی‌رازی، یکی از منجمان مسلمان ایرانی بود که بیش از هزار سال پیش، نخستین روش‌های اندازه‌گیری قدر ظاهری ستارگان را در کتاب خود معرفی کرد.

تاریخ نجوم در ایران، حمیدرضا گیاهی بزدی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

آذرماه ۲۱ سال پیش، فضاپیمای «گالیله» پس از سفری شش ساله، به سیاره مشتری رسید. گالیله ۳۴ بار دور مشتری چرخید و جو مشتری و اقمار آن را بررسی کرد. یکی از مأموریت‌های این فضاپیما، رها کردن کاوشگری در جو مشتری بود. این کاوشگر با سقوط در جو مشتری، اطلاعات ارزشمندی از جو رنگارنگ آن ارسال کرد و عاقبت خودش نابود شد.

گالیله با تهیه تصاویرهای دقیقی از سطح اقمار مشتری، به دانشمندان کمک کرد تا بفهمند سطح قمر «ایو» پر از دهانه‌های آتشفشانی است. آن‌ها همچنین حدس زدند که ممکن است زیر سطح یخی قمر «اروپا»، اقیانوسی از آب مایع جریان داشته باشد.

نام گالیله از آن جهت روی این فضاپیما گذاشته شد که منجم مشهور، گالیلئو گالیله، پس از ساخت تلسکوپ خود موفق به کشف چهار قمر بزرگ مشتری شد.